

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
29 серпня 2025 року,
протокол № 1.

Ректор університету, голова вченої
ради, доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

29 серпня 2025 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН»
для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні здобувачів вищої
освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2025

РОЗРОБНИКИ:

Професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку,
докторка економічних наук, професорка
26 серпня 2025 року

Юлія АЛЕСКЕРОВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та фондового ринку
26 серпня 2025 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних наук, доцентка
26 серпня 2025 року

Алла КРУШИНСЬКА

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук,
доцентка
27 серпня 2025 року

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
27 серпня 2025 року, протокол № 1.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного управління,
доцентка
27 серпня 2025 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 3
3. Програма навчальної дисципліни	– 4
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 6
4.1. Аудиторні заняття	– 6
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	– 6
5. Методи навчання та контролю	– 6
6. Схема нарахування балів	– 7
7. Рекомендовані джерел	– 7
7.1. Основні джерела	– 7
7.2. Допоміжні джерела	– 7
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 8

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Методологія викладання фінансових дисциплін
5. Тип дисципліни	– вибіркова
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– третій
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– доктор філософії
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0/90
12. Форма семестрового контролю	–
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– «Академічна доброчесність та захист права інтелектуальної власності», «Методологія наукової та педагогічної діяльності».
2) супутні дисципліни	– -
3) наступні дисципліни	– -
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Спеціальні компетентності
	<p>СК 01. Здатність виконувати оригінальні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, з урахуванням поставлених завдань та наявних обмежень.</p> <p>СК 03. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, опрацьовувати та ефективно</p>

	використовувати наукову літературу за напрямом досліджень.
Програмні результати навчання	<p>ПР 02. Мати концептуальні та методологічні знання з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і на межі предметних галузей, а також демонструвати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>ПР 08. Вміти виконувати оригінальні дослідження в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та міждисциплінарних напрямках, та кваліфіковано відображати їх результати у наукових публікаціях.</p>

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретико-методологічні засади викладання фінансових дисциплін

Економічна та педагогічна сутність фінансових дисциплін у системі економічної освіти. Предмет, мета та завдання навчання фінансових дисциплін у закладах вищої освіти. Компетентнісний підхід у викладанні фінансів та формування професійних компетентностей здобувачів вищої освіти. Системний та міждисциплінарний підхід до навчання фінансів. Роль викладача фінансів як носія фахових, педагогічних і цифрових компетентностей. Вплив сучасних економічних трансформацій та фінансової політики України на зміст навчальних курсів. Принципи формування навчальних програм та адаптації їх до потреб здобувачів вищої освіти. Значення наукової підготовки викладача для ефективного навчання фінансових дисциплін. Інтеграція теоретичного матеріалу з практикою фінансової діяльності. Використання сучасних методологічних підходів для розвитку аналітичного та критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Тема 2. Дидактичні принципи та методи навчання у фінансовій освіті

Основні дидактичні принципи навчання фінансових дисциплін: науковість, системність, доступність, зв'язок теорії з практикою. Традиційні методи навчання: лекції, практичні заняття, семінари, лабораторні роботи. Активні та інтерактивні методи навчання: кейс-метод, проблемне навчання, ділові ігри, фінансове моделювання. Доцільність застосування різних методів залежно від теми курсу та рівня підготовки здобувачів вищої освіти. Використання групової роботи та командних проектів для формування практичних навичок. Методи стимулювання аналітичного та критичного мислення здобувачів вищої освіти у процесі навчання фінансів. Використання ситуаційних та проблемних завдань для розвитку професійних компетентностей. Інтеграція теоретичного та практичного матеріалу через методи моделювання фінансових процесів. Методи мотивації здобувачів вищої освіти та активізація їхньої навчальної діяльності. Застосування сучасних технологій для підвищення ефективності навчання фінансів.

Тема 3. Організація та планування навчального процесу з фінансових дисциплін

Планування навчального процесу та формування робочих програм дисциплін. Структура силлабусу та навчально-методичних матеріалів для фінансових дисциплін. Формування навчальних цілей та очікуваних результатів навчання відповідно до стандартів вищої освіти України. Підготовка лекційних матеріалів та практичних завдань для здобувачів вищої освіти. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти та формування навичок самостійного аналізу фінансової інформації. Інтеграція теоретичного матеріалу з практикою фінансової діяльності. Складання календарно-тематичних планів та визначення навчальних обсягів. Координація між лекційними, практичними заняттями та

самостійною роботою здобувачів вищої освіти. Забезпечення балансу між теоретичними знаннями та практичними навичками. Використання методичних рекомендацій та сучасних навчальних ресурсів для оптимізації навчального процесу.

Тема 4. Оцінювання та контроль результатів навчання з фінансових дисциплін

Методи оцінювання знань, умінь і компетентностей здобувачів вищої освіти. Форми поточного, модульного та підсумкового контролю. Використання тестових, ситуаційних завдань та кейсів у процесі навчання фінансів. Розробка критеріїв оцінювання навчальних результатів. Застосування рейтингової та накопичувальної систем оцінювання. Розв'язання фінансових задач та моделювання практичних ситуацій. Забезпечення академічної доброчесності у процесі контролю знань. Використання цифрових інструментів для контролю та оцінювання. Аналіз результатів навчання та корекція навчальної програми. Формування зворотного зв'язку для здобувачів вищої освіти щодо ефективності навчання.

Тема 5. Інформаційно-цифрові технології у викладанні фінансових дисциплін

Використання цифрових інструментів у фінансовій освіті. Платформи дистанційного та змішаного навчання: Moodle, Google Classroom, MS Teams. Електронні навчальні ресурси, онлайн-калькулятори та фінансові симулятори. Застосування візуалізації даних, таблиць та аналітичних програм: Excel, Power BI. Організація дистанційного навчання та оцінювання здобувачів вищої освіти. Цифрові методи інтерактивного навчання та моделювання фінансових процесів. Використання мультимедійних та інтерактивних матеріалів для підвищення ефективності викладання. Забезпечення доступності навчальних матеріалів у цифровому форматі. Розвиток цифрових компетентностей викладача та здобувачів вищої освіти. Інтеграція цифрових технологій у традиційні форми навчання для підвищення якості фінансової освіти.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Аудиторні заняття

4.1.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом, що визначається у силабусі навчальної дисципліни.

4.1.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.1.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

4.2.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає завдання до кожної теми.

4.2.2. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти зазначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни

проводиться у формах:

1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) бліц-опитування здобувачів вищої освіти щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) опитування на семінарських заняттях.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку, за умови якщо здобувач освіти за поточний контроль накопичив менше 36 балів, або бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий, який обчислюється за формулою:

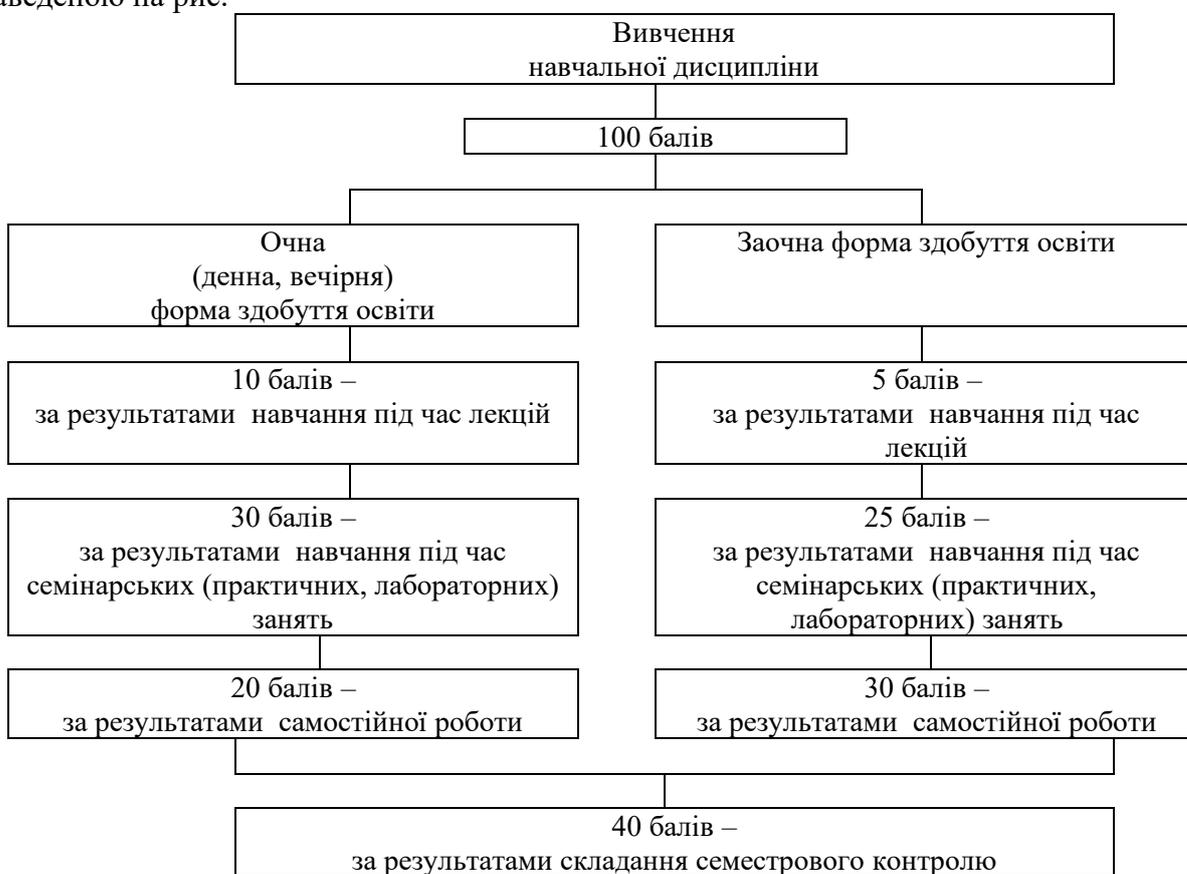
$$\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$$

$\sum c$ – загальна кількість балів;

Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих здобувачем під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виконання індивідуальних завдань визначаються у силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Алескерова Ю.В., Салькова І.Ю., Федоришина Л.І. Страховий менеджмент: підручник. Вінниця: ВНАУ. 2019. 295 с.
2. Aleskerova Yu., Salkova I., Fedoryshyna L., Todosiichuk V. Insurance management: a textbook. Vinnytsia : VNAU. 2020. 295 p.
3. Aleskerova Y., Fedoryshyna L. Analysis of the formation and development of the pension insurance system in Ukraine. Theoretical and practical aspects of the development of the

- European Research Area: monograph. 1st ed. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”. 2020. P. 1-21. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-53-2>.
4. Aleskerova Y., Fedoryshyna L. Insurance support in tourism. Development of scientific, technological and innovation space in Ukraine and EU countries: collective monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”. 2021. P. 1-16. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-151-0>.
 5. Aleskerova Y., Fedoryshyna L. Health insurance, prospects of development in Ukraine. Modernization of research area: national prospects and European practices: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. P. 19-51. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-221-0-2>.

7.2. Допоміжні джерела

6. Алескерова Ю.В. Кубіна А.П. Організаційно-економічний механізм функціонування системи медичного страхування. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2025. № 4(49). С.79-84. <https://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-49-2025>. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.49-11>.
7. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the development of health insurance in Ukraine: current challenges. Інфраструктура ринку. 2025. Вип.86. С.58-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure86-10>.
8. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the financial market of Ukraine during a period of instability. Інфраструктура ринку. 2025. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure84-18>.
9. Морозова Т. О. Моделі високочастотної торгівлі у фондовому секторі. Фінанси і кредит. 2019. Т. 25. № 8. С. 80–92.
10. Горбач Л.М. Страхування: підручник. Київ: Кондор, 2025. 544 с.
11. Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія. Кер.авт. колективу д.е.н., проф. Козьменко О.В. Суми: Університетська книга, 2025. 317 с.
12. Шпірінян Л.В. Фінансове регулювання страхового ринку України: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2025.- 458 с
13. Алескерова Ю.В. Кубіна А.П. Організаційно-економічний механізм функціонування системи медичного страхування. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2025. № 4(49). С.79-84. <https://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-49-2025>. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.49-11>.
14. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the development of health insurance in Ukraine: current challenges. Інфраструктура ринку. 2025. Вип.86. С.58-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure86-10>.
15. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the financial market of Ukraine during a period of instability. Інфраструктура ринку. 2025. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure84-18>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Scopus Preview. URL: <https://www.scopus.com/>
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
4. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/login>
6. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
8. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
9. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
10. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
11. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <https://mtu.gov.ua/>
12. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

13. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>
14. Фондова біржа «Українська біржа». Торгові мережі та технології. Офіц. сайт. Режим доступу: <https://ux.ua/>
15. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України. Інформаційні матеріали та регуляції. Режим доступу: <https://nssmc.gov.ua/>
16. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>
17. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
18. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
19. Національний репозитарій академічних текстів. URL: <https://nrat.ukrintei.ua/>
20. Офіс Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
21. Хмельницька міська рада. URL: <http://www.khmelnysky.com/>
22. Хмельницька обласна державна адміністрація. URL: <http://www.adm.km.ua/>
23. Хмельницька обласна рада. URL: <http://km-oblrada.gov.ua/>
24. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://www.ounb.km.ua/>
25. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: <http://www.univer.km.ua/>

О Н О В Л Е Н О :

Професорка кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку,
докторка економічних наук, професорка

28 жовтня 2025 року

_____ Юлія АЛЕСКЕРОВА

С Х В А Л Е Н О

Рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
28 жовтня 2025 року, протокол № 3.

Завідувачка кафедри, кандидатка
економічних наук, доцентка

28 жовтня 2025 року

_____ Алла КРУШИНСЬКА

Обліковий обсяг оновлення 0,1 ум.др.арк.